

Ieder van ons doet ertoe!

Samen naar een bruisende gemeente!

Verkiezingsprogramma D66 Oss 2022 - 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord Rob Jetten	4
Voorwoord Bekir Atman	6
Samen voor een groene en gezonde toekomst	8
De speerpunten van D66 Oss voor een groene en gezonde toekomst	8
CO2 weg ermee?	8
Warmte voor elkaar	9
Biodiversiteit in de duurzame polder	9
Afval bestaat niet	9
Samen bouwen we de toekomst	10
Wat levert dit op voor u?	10
Gelukkig en betaalbaar wonen in mijn buurt	11
De speerpunten van D66 Oss voor gelukkig en betaalbaar wonen	11
D66 Oss steunt de huidige woonvisie van de gemeente	11
Duurzaam wonen	11
Voor iedereen een betaalbare woonruimte	12
Bewoners en de gemeente richten de buurt samen in	12
We maken het samen	13
De speerpunten van D66 Oss voor ondernemen in Oss:	13
Oss is de stad om te ondernemen en werken	13
Oss is de plek voor startende en gevestigde ondernemers	13
Samen duurzaam waarde toevoegen	14
Werkgelegenheid	14
Ieder van ons doet ertoe	15
De speerpunten van D66 Oss voor een hechte samenleving in Oss	15
Armoede	15
Schulden aanpakken en voorkomen	15
Zorg dichtbij	16
Onze jeugd	17
Onderwijs voor iedereen	18
De speerpunten van D66 Oss voor onderwijs	18
Gelijke kansen	18
Groene en veilige schoolpleinen	18
Frisse scholen	19
Rijke schooldag	19
Een leven lang leren	20
Veiligheid is een voorwaarde voor vrijheid	21
De speerpunten van D66 Oss voor veiligheid & vrijheid	21
Goede samenwerking	21
Ontmoeten	21
Iedereen heeft recht op veiligheid	22
Onze aanpak	22
Toegang tot steden en dorpen	23
De speerpunten van D66 Oss voor onze steden en dorpen	23
Een toegankelijke en veilige infrastructuur	23
Toekomstbestendige infrastructuur	24

Goede doorstroming in en rondom het centrum van Oss	24
Transport	24
Bereikbaar & dienstbaar	25
De speerpunten van D66 Oss voor de bereikbaarheid en dienstbaarheid van onze gemeente Oss	25
Privacy en gebruik van algoritmes	25
Transparantie	25
Onze lokale democratie	26
De speerpunten van D66 Oss voor onze lokale democratie	26
Wethouder lokale democratie	26
De dialoog in de raad	26
Begrip door begrijpelijke taal	27
Digitale democratie	27
Onze tien speerpunten	28

Voorwoord Rob Jetten

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van uw partij, D66 Oss. Als oud Udenaar heb ik het genoeg het voorwoord te mogen schrijven. Tegenwoordig woon ik net aan de andere zijde van de Maas, maar in deze omgeving ben ik opgegroeid.

We staan voor grote uitdagingen. Als we een schoon land willen met bloeiende natuur en een gezonde economie zullen we scherpe keuzes moeten maken. Dat kost geld en moeite, maar zoals u weet gaat de kost voor de baat uit. Ook hebben we de plicht goede woningen en levenskansen toegankelijk te maken voor iedereen. En zullen wij er alles aan moeten doen om de verharding in de maatschappij te keren.

De oplossingen die wij aandragen zijn ingebed in het sociaal-liberaal gedachtegoed: we streven naar een vrije en rechtvaardige samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen. We zullen ook lokaal als D66'ers altijd vechten voor individuele vrijheid. Voor gelijke kansen. Voor een overheid die mensen niet laat vallen. Voor een rechtsstaat waar je op kan rekenen. Voor meer democratie. En voor een economie die volop welvaart genereert, maar ook oog heeft voor klimaat en natuur.

Gemeente Maashorst, Gemeente Meierijstad en Land van Cuijk zijn nu samen met gemeente Oss allemaal grote gemeenten. Dit biedt kansen om goed samen te werken en geeft ook een nieuwe dynamiek aan de gemeentelijke politiek. In dit verkiezingsprogramma leest u hier dan ook over in het thema: "steden & dorpen".

In de gemeente Oss staat er veel te gebeuren. Wilt u dat Oss meedoet aan de strijd tegen snelle klimaatverandering? Wilt u een betere wereld nalaten voor uw kinderen? Wilt u dat zij dezelfde kansen hebben als ieder ander? Met dit verkiezingsprogramma spreekt D66 Oss haar hoop en vertrouwen in een goede en gezonde toekomst waarin we inclusief kunnen samenleven in groot Oss. Wilt u dat ook? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen!

Rob Jetten
Minister van Klimaat en Energie
Klimaatdrammer

Gelijke kansen voor ieder kind!

Voorwoord Bekir Atman

Oss is de mooiste stad van Nederland als je het mij vraagt. Een gemeente waarin mensen zowel in de stad als in de dorpen met veel plezier wonen, werken en hun kinderen zien opgroeien. Veel van hen willen ook meedenken en meedoen met de gemeente en initiatief nemen in de wijken of dorpen. Het is een voorrecht om vanuit de gemeenteraad voor en met hen te kunnen werken.

Het verkiezingsprogramma van D66 Oss is fantastisch geworden. Als lijsttrekker ben ik blij op de wijze waarop het tot stand is gekomen. Ik ben trots op onze leden hoe zij op een democratische manier te werk zijn gegaan en samen input hebben geleverd. Er zijn veel gesprekken gevoerd met burgers, maatschappelijke partners en ondernemers. Hieruit zijn veel ideeën tot stand gekomen waarmee wij als partij dit hebben vertaald naar een mooi verkiezingsprogramma met goede speerpunten voor onze inwoners. Als lijsttrekker wil ik iedereen bedanken, met name ook de leden die aanwezig zijn geweest op de diverse brainstorm- en werksessies.

D66 Oss ziet een duurzame, groene, sociale en een bruisend gezellige gemeente. Een gemeente waar dingen mogelijk worden en waar inwoners voor elkaar klaar staan. Een gemeente waar je niet alleen graag woont en werkt, maar waar het ook fijn is om op bezoek te komen. Een gemeente waar iedereen welkom is. Ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt. Een gemeente waarin je meedoet en waar dat gewaardeerd wordt. **Ieder van ons doet ertoe!**

Nieuw elan staat klaar en ik ben als lijsttrekker trots op het team. Uiteraard hoop ik dat het verkiezingsresultaat leidt tot een nieuwe periode van bestuursverantwoordelijkheid, maar het woord is aan u als kiezer.

D66 Oss staat klaar om te luisteren naar onze inwoners, ondernemers, organisaties en onderwijs, samen kunnen en willen we onze gemeenschap mooier, duurzamer, veiliger en aantrekkelijker maken. Wij zullen dan ook **zichtbaar en aanspreekbaar** zijn voor alle inwoners van onze gemeente. Als u ons die ruimte geeft, dan zullen we er alles aan doen om een ander geluid in de gemeente te laten horen. D66 Oss is er weer klaar voor. Samen met u maken we er een mooie periode van. Samen staan we sterk en samen kunnen we een grote stap voorwaarts maken. **Samen naar een bruisende gemeente!**

Als lijsttrekker kun je het niet beter wensen. Er ligt een sterk verhaal voor onze hele gemeente. Alle dank naar alle betrokken leden. En voor u, als lezer: veel leesplezier, inspiratie én optimisme!

Wij rekenen op uw stem op 16 maart!

Bekir Atman
Lijsttrekker D66 Oss

Oss: steden & dorpen

Samen voor een groene en gezonde toekomst

Binnen D66 Oss zien wij onze toekomst groen en positief. Niet alleen de technologische ontwikkelingen nemen in rap tempo toe, ook de vraag vanuit de samenleving naar energie wordt steeds groter. Dit is concreet terug te zien met een ritje door de kernen van onze gemeente: we zien zonnepanelen op daken, in de polder en in de kernen.

D66 Oss ziet een steeds groter wordend bewustzijn van het belang van een divers ecosysteem. We werken samen aan energiesystemen waarmee we de wereld positief kunnen doorgeven aan onze volgende generaties, samen zorgen we voor voldoende biodiversiteit die de pracht van onze planeet benadrukt. Bovenal wil D66 Oss dit bereiken vanuit de overtuiging dat iedereen het recht heeft op een gezond leven. Mens, dier én de natuur.

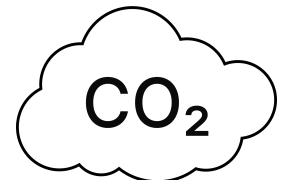
De speerpunten van D66 Oss voor een groene en gezonde toekomst

- A We worden koploper op het gebied van de energietransitie door te beginnen met het besparen van energie.
- B We gaan energie met elkaar delen, er is geen ruimte voor monopolies. Een warmtenet is van ons allemaal.
- C Boeren in de landbouwtransitie gaan we helpen.
- D We willen werken aan de biodiversiteit door het vernatten van landbouwgebieden.
- E Afval wordt onze nieuwe grondstof, scheiden moet daarom makkelijker.
- F We bouwen de benodigde windmolens in de duurzame polder en we doen onderzoek naar opslag van energie.
- G Wij stimuleren bedrijven restwarmte te leveren én het benutten van dakoppervlaktes voor zonnepanelen.
- H De gemeente informeert u goed over wat u zelf kunt doen en biedt subsidies om te verduurzamen.
- I Weg met de afvaldumpingen. Gescheiden afvalstromen zijn gratis weg te brengen.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: duurzame energie moet voor iedereen betaalbaar en betrouwbaar zijn.

CO₂ weg ermee?

Toch een veelgehoorde kreet binnen de klimaatprotesten, maar in werkelijkheid niet gegrond. D66 Oss staat voor echte oplossingen en onderbouwde daadkracht in de wereldwijde opgave om broeikasgassen te reduceren. In de eerste plaats moeten we al het laaghangend fruit plukken, zoals het isoleren van woningen en bedrijven. Door zuinig om te gaan met energie, is de noodzaak voor het opwekken hiervan minder. Logisch!

Minder logisch zijn de hoge dagprijzen van de materialen die hiervoor nodig zijn. Daarom moeten we op zoek naar duurzaam en betaalbaar isolatiemateriaal, zoals voorbeelden met bestaande grondstoffen zoals gerecyclede kleding of geperste stobalen. Wij willen investeren in deze vormen van isolatie én deze lokaal laten produceren.

Om te zorgen dat er in 2050 voldoende voedsel en noodzakelijke goederen beschikbaar zijn moet onze economie circulair worden. In een circulaire economie worden producten efficiënter ontworpen en materialen zoveel mogelijk hergebruikt. Niet alleen levert het een besparing van grondstoffen op, ook draagt het bij aan minder CO₂-uitstoot en stimuleert het innovatie, nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Om de aanschaf en productie van zulke innovatieve oplossingen te stimuleren kunnen we instrumenten zoals duurzaamheidsleningen voor particulieren en kredieten voor duurzame start-ups inzetten, maar ook voor het MKB. Zo werken we aan het plukken van het laaghangend fruit én investeren we gelijktijdig in onze lokale economie!

Warmte voor elkaar

Een groot deel van onze energie is nodig voor warmte. Nu we in Groningen de gaskraan gaan dichtdraaien zien we hoe afhankelijk we zijn geworden van gas voor onze warmte. Door de snel stijgende gasprijs komen niet alleen gezinnen in de kou te staan, ook bedrijven zijn niet bestand tegen de snel wisselende markt. We moeten op zoek naar een robuuste oplossing die niet afhankelijk is van geopolitiek, maar van lokale netwerken: warmtenetten om precies te zijn. D66 Oss laat zien dat we een partij zijn die niet alleen vraagstukken kan agenderen, maar ook met praktische oplossingen komt, zoals in het plan voor warmtenetten waar we de bewoner op nummer één zetten.

Om in de toekomst leveringszekerheid te kunnen garanderen gaan we energie met elkaar delen. De gemeente gaat met de netbeheerders samenwerken aan het energienetwerk van de toekomst. We willen werken aan warmtenetten waar geen plek is voor monopolies, maar ruimte voor ondernemerschap. Te vaak worden achter gesloten deuren afspraken gemaakt met reeds gevestigde bedrijven. D66 Oss wil dat bedrijven in een openbare procedure onderling concurreren om een gebied van warmte te voorzien. Hier willen we lokale bedrijven voorrang in geven als zij bijdragen aan het opleiden van onze jeugd richting de technische sector. Dit zorgt voor innovatie, lage prijzen, een sterke lokale economie én een goede dienstverlening.

Biodiversiteit in de duurzame polder

De landbouw is in Oss van grote waarde, niet alleen economisch maar ook cultureel. Wie door de polder fietst ziet hoe de landbouw het buitengebied en de stad verbindt. De laatste jaren staat de relatie tussen boer en burger echter steeds meer onder druk. In de landbouw is de relatie tussen de mest die we produceren en de mest die we uitrijden over het land uit balans. Als gemeente heeft ook het bestuur van de gemeente Oss een opdracht om deze kringloop weer in balans te brengen.

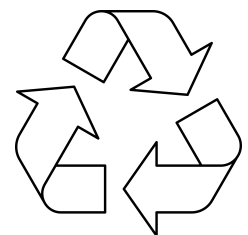
De voedselproductie van de toekomst is volgens D66 Oss meer met de natuur en niet er tegenin. Met meer aandacht voor het versterken van het landschap en de biodiversiteit in met name het buitengebied zonder dat we het jonge startende boeren onnodig moeilijk maken. Dit kan onder meer door het aanleggen van brede natuurlijke bermen, de aanleg van akkerranden, het versterken van laan- en erfbeplanting en het terugdringen van de mest die over het land wordt uitgereden.

Een belangrijke stap die de komende jaren extra aandacht verdient is het begeleiden en bijstaan van boeren die vrijwillig stoppen met hun bedrijf, bijvoorbeeld omdat ze geen opvolging hebben. Dit doen we door waar het kan de regels te laten vieren, slim om te gaan met ruimtelijke ordening en subsidies aan te trekken om landbouwgrond in te zetten als plas-dras gebieden. Bovendien zitten boeren niet alleen in de landbouwtransitie, maar ook in de energietransitie, de biodiversiteitscrisis en de omschakeling naar verantwoord toerisme.

D66 Oss is dan ook voor het stimuleren van vernattingsprojecten in natuur- en landbouwgebieden. Op korte termijn wil D66 Oss Herperduin op deze manier aansluiten op de Maas. Zo ontstaat een uniek stuk natuur in Nederland waar een brede basis aan bomen en planten, weidevogels en andere dieren zich thuis kunnen voelen. Om dit te bereiken is samenwerking met grondeigenaren en andere organisaties nodig. Samen met de agrarische sector, provincie, natuurorganisaties, waterschappen, gemeenten en inwoners verkleinen we de kringlopen en pakken we de verdroging aan.

Afval bestaat niet

Ook ons afval is een bron van energie en een belangrijke grondstof in de circulaire economie. Door ons huisvuil te scheiden kan een groot deel van ons afval worden hergebruikt. In Oss is het percentage gescheiden afval de afgelopen jaren gelukkig gestegen. D66 Oss vindt dat afval scheiden nóg makkelijker moet worden. Bijvoorbeeld met op straat evenveel containers voor gescheiden afval als voor restafval. Om mensen te helpen meer afval te scheiden moet op de restafvalcontainers informatie staan over welk afval gescheiden weggegooid kan worden.

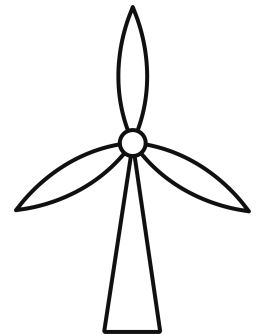
D66 Oss vindt dat we stapsgewijs moeten toewerken naar een gescheiden afvalinzameling. De gemeente moet zorgen dat afval scheiden voor alle Ossenaars makkelijk en vanzelfsprekend wordt. Steeds vaker zien we echter nieuwsberichten over afvaldumpingen in de polder. Met een afvalstoffenheffing die gebaseerd is op de hoeveel restafval die een huishouden produceert (betalen per afvalzak of per kilo) ontstaat het risico dat de gescheiden afvalstromen (plastic, papier, GFT) vervuild worden of dat huisvuil gedumpt wordt. We willen onderzoeken wat voor systeem, handhaving en beleid we nodig hebben om dit wel goed in te richten.

Als afval bij het duurzaamheidsplein (de milieustraat) gescheiden wordt aangeleverd willen we dat dat **gratis** is en dat alleen de rest afvalstroom wordt belast tegen een normaal tarief. Daarnaast willen we dat de gemeente samen optrekt met het bedrijfsleven om tot een circulaire materiaalketen te komen. De verantwoordelijkheid over grondstoffen (wat we nu zien als afval) moet bij de leverancier blijven. Zoals bezorgdiensten van supermarkten nu al flessen met statiegeld innemen, kunnen pakketdiensten bijvoorbeeld defecte elektrische apparatuur terugnemen. Ook streeft D66 Oss naar een verpakkingsvrije maatschappij waarin het delen van een fiets of een auto gemeengoed is. Zo werken we aan een schonere wereld!

Samen bouwen we de toekomst

D66 Oss wil dat het realiseren van groene initiatieven begint bij de omgeving. Welke gebieden zijn het meest kansrijk, waarover is voldoende draagvlak en hoe kunnen inwoners participeren? Deze vragen horen onderdeel te zijn binnen de planvorming en niet alleen binnen de bedrijfsmatige aspecten van een businesscase. Alleen op deze manier: om niet enkel kortlopende projecten te realiseren, maar als samenleving ook echt verder te komen weten we het vertrouwen tussen de overheid en de samenleving te herstellen.

We bouwen alleen de benodigde windmolens in de duurzame polder en we doen onderzoek naar opslag van energie zodat er geen energie verloren gaat. We hebben alleen nog veel te doen om “van het gas af te kunnen”. Om een goede én betaalbare energiemix te krijgen hebben we niet alleen windmolens en zonnepanelen nodig, maar ook innovatieve opslagsystemen voor energie. We moeten ons echter niet blindstaren en oog hebben voor toekomstige oplossingen zoals geothermie.

De duurzame polder is kostbare grond. D66 Oss wil deze zo goed mogelijk benutten. In de duurzame polder staan niet alleen windmolens, maar liggen er ook zonneparken waaronder ruimte is voor biodiversiteit of gewassen worden geteeld. D66 Oss wil ook dat bedrijven meehelpt met de energietransitie, bijvoorbeeld door het leveren van restwarmte aan een warmtenet of het benutten van dakoppervlaktes voor zonnepanelen.

We zien voor de energietransitie potentie in het hergebruik van de huidige infrastructuur van gasleidingen. In de toekomst willen we deze gebruiken voor innovatieve oplossingen zoals bijvoorbeeld met waterstof. Ook zien we potentie in lantaarnpalen die behalve licht ook een divers scala aan andere functies krijgen zoals opladen of met sensoren de straat slimmer maken en het verkeer helpen.

Wat levert dit op voor u?

We willen dat voor u duidelijk is waar u aan toe bent. Daarom vinden wij het belangrijk dat de gemeente u goed informeert over wat u zelf bijdraagt. Bijvoorbeeld aan de aanschaf van een warmtepomp of aan het gescheiden ophalen van afval. Ook maken we afspraken over de kosten van energie uit toekomstige warmtenetten of andere collectieve energiebronnen. Het niet meer dan anders-principe, waarbij de gasprijs is gekoppeld aan de levering voor warmte, vinden we achterhaald.

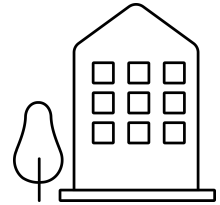

Gelukkig en betaalbaar wonen in mijn buurt

Het is nu tijd om op een hoog tempo aan de slag te gaan met de uitvoering van de woonvisie. Hierbij verliezen we de kwaliteit en burgerparticipatie niet uit het oog. Wij vinden dat de gemeente deze visie samen met bewoners, woningcorporaties en marktpartijen per woongebied uit moet werken.

De speerpunten van D66 Oss voor gelukkig en betaalbaar wonen

- A Bij alle projecten in de openbare ruimte moeten bewoners vooraf betrokken worden en mee kunnen denken.
- B Goede mix tussen sociale huur, koopwoningen voor middeninkomens en duurdere woningen.
- C We pleiten voor diversiteit in woonvormen zoals tiny houses, studentenwoningen en knarrenhofjes.
- D Groen in elke straat.
- E Een gebiedsontwikkeling moet voor iedereen toekomstgericht zijn.
- F Zonnepanelen op elk mogelijk dak.
- G Minder gemeentelijke belastingen voor duurzame woningen.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: steden en dorpen moeten veilig, toegankelijk, betaalbaar en duurzaam zijn.

D66 Oss steunt de huidige woonvisie van de gemeente

Goede en nieuwe woonwijken zijn een verantwoordelijkheid van het hele College. Het gaat niet alleen om huizen, maar ook om scholen, wegen, sportvoorzieningen, groen, een buurtschuur, verduurzaming en goede en bereikbare zorgvoorzieningen.

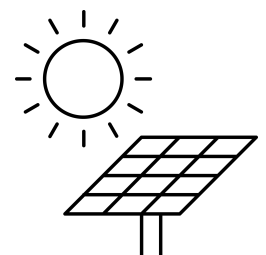
D66 Oss wil dat de gemeente de visie die neergelegd is ook daadwerkelijk uitvoert. We bouwen in overleg met de buurtbewoners binnenstedelijk waar kan en buitenstedelijk waar moet. We willen woningbouw en natuurontwikkeling elkaar laten versterken door oog te hebben voor groen in de wijk en tijdens de planvorming rekening te houden met hittestress en wateroverlast. Groen zorgt voor verkoeling en biodiversiteit en daarom pleit D66 Oss voor groen in elke straat.

D66 Oss wil dat in gebiedsontwikkelingen voldoende maatschappelijke voorzieningen als scholen, zorgcentra, kinderopvang en sportvelden worden opgenomen, als ook voldoende ruimte gereserveerd wordt voor commerciële functies als een sportschool, supermarkt of koffiebar. Hiermee voorkomen we opstoppingen op knelpunten en onnodige verkeersbewegingen en zorgen we voor buurten waar mensen thuis zijn en zich thuis voelen.

Duurzaam wonen

Wij zien verduurzaming van de woningvoorraad als de grootste maatschappelijke opgave van het komend decennium. De gemeente ondersteunt hierbij de inwoners met expertise en adviezen, bijvoorbeeld door het stimuleren van verhuurders, sociaal en privaat, om hun woningvoorraad te verduurzamen. We stimuleren woningeigenaren met verduurzaming door de WOZ-waarde te verlagen op basis van duurzaamheidskenmerken.

D66 Oss investeert in wonen op maat. We kiezen voor een groene en krachtige gemeente met behoud van groen en toegankelijkheid van onze steden en dorpen. We willen toekomstgerichte woonwijken met bijvoorbeeld buurtbatterijen die tevens een snellader zijn voor elektrische motorrijtuigen. Bij nieuwbouw moeten zonnepanelen structureel meegenomen worden in de plannen. Voor bestaande bouw stimuleren we groene daken en het plaatsen van zonnepanelen. Aan projectontwikkelaars moeten duidelijke kaders meegegeven worden met betrekking tot duurzaamheid, betaalbaarheid van de woningen en ethiek.

Voor iedereen een betaalbare woonruimte

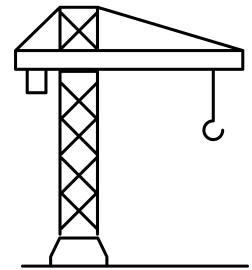
D66 Oss wil de gemeente zo laten groeien dat iedereen een betaalbare woning kan vinden. In het bouwprogramma kan de verdeling in aantallen en soorten woningen uiteraard per woongebied verschillen. We zijn voor een gemengde samenstelling van wijken, dit moet worden afgestemd op de vraag en het aanbod in de omgeving en rekening houdend met de haalbaarheid van het totaal.

D66 Oss wil het speculeren met woningen, zoals snelle doorverkoop en huisjesmelkers, voorkomen. Bij nog te bouwen koopwoningen van private partijen dienen voorwaarden gesteld te worden met betrekking tot een zelfbewoningsplicht. We willen dat bij sociale huurwoningen richtlijnen komen die zorgen voor goede en snelle aansluiting bij de doelgroepen. Zo komen de woningen eerder terecht bij de doelgroep waarvoor ze bestemd zijn. D66 Oss wil extra aandacht voor jongeren- en studentenhuisvesting, appartementen voor starters en knarrenhofjes voor ouderen zodat doorstroming voldoende plaats kan vinden.

Wij willen zorgen voor een gezonde lokale woningmarkt door te bouwen voor de behoeften van de eigen inwoners maar ook rekening te houden met instromers vanuit de omliggende gemeenten. D66 Oss ziet wijkontwikkeling als investering in welzijn: een waarde voor de toekomst en niet primair als inkomstenbron voor de gemeentekas.

Oss-West

D66 Oss wil dat Oss-West een groene buurt wordt met woningen voor ieders inkomen en voor alle levensfasen. Wij willen dat de gemeente samenwerkt met een vastgoedpartner die de lange termijn focus heeft en die een cultuur heeft die past bij Oss en bij de gewenste sfeer van Oss-West. D66 Oss wil dat er meerdere sfeervolle ontmoetingsruimtes komen met diverse functies. Het moet een duurzame wijk worden waarin mensen ook in de toekomst zeggen: dit is een sociale en fijne wijk waarin gebondenheid heerst en iedereen zichzelf kan zijn.

Meer diversiteit in woonvormen

Eengezinswoningen zijn niet langer de standaard. Er is behoefte aan bijvoorbeeld appartementen voor jong en oud, woonruimte voor starters en doorstromers, kleine woningen met een tuintje, hofjes etc. Hierbij heeft D66 Oss ook aandacht voor nieuwe concepten als tiny houses, wonen op water en wijken met deelsystemen voor mobiliteit.

Wij zien ook kansen voor het ontwikkelen van concepten voor het samenwonen van meerdere gezinnen op een perceel. D66 Oss wil meer ruimte voor creatieve woonvormen die bijdragen aan het zorgen voor elkaar door gelukkig en betaalbaar te wonen in de eigen buurt. D66 Oss wil ruimte voor de wens van families en vrienden om samen te wonen en voor elkaar te zorgen. De mogelijkheden voor mantelzorgwoningen moeten verruimd worden. We zien dat het aantal senioren toeneemt de komende jaren, dus ook voor hen zijn passende woningen nodig. We denken hier ook aan grootschalige woonvormen.

Bewoners en de gemeente richten de buurt samen in

D66 Oss vindt daarom dat ideeën van bewoners om hun wijk groener, mooier of leuker te maken de ruimte moeten krijgen. Als een buurt wordt heringericht moeten bewoners de kans krijgen om hun ideeën in te brengen en mee te beslissen. Daarbij vindt D66 Oss het belangrijk dat de gemeente zich inzet om iedereen te betrekken, ook jongeren en mensen die de Nederlandse taal nog niet machtig zijn.

We willen pilots als 'Groenplek & Fietsenrek' uitvoeren. Dit betekent dat parkeerplekken kunnen worden omgevormd tot groen, speelplekken, zitplekken of fietsenrekken als de buurt dat wil. Ook moet er meer ruimte komen voor bewoners om zelf een park of plein te beheren en een stadstuin, tiny forest of voedselbos aan te leggen. D66 Oss wil dat de gemeente bewoners helpt met minder regels en meer advies, materiaal en beplanting.

We maken het samen

D66 Oss steunt ondernemers en ZZP-ers die denken in kansen en niet in grenzen, zeker nu we nog herstellende zijn van de coronacrisis. Oss zal zich niet alleen nationaal, maar ook slim op de kaart moeten zetten. Dat kan alleen door nog meer regionaal samen op te trekken. Dat biedt kansen! Ondernemers ondervinden nog teveel hinder van nodeloos trage en ingewikkelde procedures. Laat de gemeente daar iets tegen doen, door lokale regelgeving waar mogelijk, te verminderen of makkelijker te maken.

De speerpunten van D66 Oss voor ondernemen in Oss:

A D66 wil ondernemers de ruimte bieden om te ondernemen en dus flexibel omgaan met regels in bijvoorbeeld het omgevingsplan.

B We willen startende ondernemingen ondersteunen met snellere en makkelijkere processen en staan open voor pilots.

C We willen de verbinding tussen onderwijs en lokale ondernemingen versterken.

D We willen ondernemers helpen op het gebied van duurzaamheid, MVO en digitalisering.

E D66 wil sectoren waar personeelstekorten zijn binnen onze gemeente promoten.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: we bevorderen duurzame economische groei en waardig werk voor iedereen.

Oss is de stad om te ondernemen en werken

We willen dat de gemeente uitbreiding van werklocaties in de stad stimuleert door de “ruimte” in het bestemmingsplan (straks: omgevingsplan) voor werken te vergroten. Nieuwe woon-werkconcepten en andere functiecombinaties moeten de ruimte krijgen, ook als dat schuurt met de huidige voorschriften. D66 Oss is op dit punt voorstander van het “ja, tenzij”-principe bij het beoordelen van plannen. Waar mogelijk moeten ondernemers geholpen worden hun droom te verwezenlijken door regels aan te passen. We willen dat er minder ambtelijke energie besteed wordt aan regels en beleidskaders en meer aan uitvoering.

D66 Oss is voorstander van flexibele bestemmingsplannen, zodat bijvoorbeeld meer wonen mogelijk wordt in winkelstraten waar de vraag naar winkels afneemt. We omarmen multifunctioneel gebruik, zoals combinaties van horeca met winkels of kappers, om leegstand en verpaupering te voorkomen.

Oss is de plek voor startende en gevestigde ondernemers

D66 Oss is voor het stimuleren en faciliteren van kleinschalige initiatieven zoals de startups. Voor startups moeten voldoende ruimtes beschikbaar zijn. Het is daarom belangrijk om flexibel te bestemmen en leegstaande panden beschikbaar te stellen. Daarnaast is het van belang om het bedrijfsleven te laten zien dat het nuttig is de scholen mee te nemen in het ondernemerschap. In deze tijd van flexibele arbeid en zzp'ers krijgen scholieren hier steeds vaker mee te maken.

Veel banen zijn te vinden in de maaksector, de dienstensector, horeca, toerisme en detailhandel. D66 Oss wil dat het voor bedrijven aantrekkelijk is om zich in onze gemeente te vestigen. We willen dat ondernemers hier kunnen starten en groeien. Met goed opgeleide werknemers, goede bereikbaarheid en voor de werknemers een breed aanbod van cultuur, horeca en recreatie.

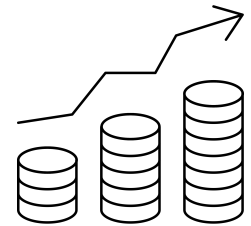
D66 Oss is voor de toekomstbestendige en duurzame economie die goede aansluiting heeft met het onderwijs zoals verbinding van (hoge-)scholen met de bedrijven in de gemeente. Onder andere de maakstad is belangrijk voor Oss met de sectoren: Life Sciences en Health, Agrifood, metaal- en machinebouw en de bouw en installatietechniek. D66 Oss wil Oss als duurzame maakstad behouden en waar mogelijk verder uitbouwen.

Samen duurzaam waarde toevoegen

D66 Oss is dé partij voor duurzaamheid en daarom staat het bij ons hoog op de agenda. Ondernemingen die iets toevoegen aan onze duurzaamheidsambities of aan de digitalisering, ontvangen wij met open armen. Ondernemers en gemeente hebben verantwoordelijkheid voor een veilige en gezonde leef- en werkomgeving. De gemeente werkt hiervoor samen met provincie en omgevingsdienst.

Vele bedrijven werken op basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen en zijn bereid te investeren in mensen die het op eigen kracht niet redden. De duurzame maakstad biedt ook kansen voor onze burgers die minder makkelijk aan de slag komen. D66 Oss wil dat er genoeg beschutte werkplekken blijven voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt niet terecht kunnen vanwege een beperking. Blijf regelmatig kijken of iemand meer kan en door kan groeien. Blijf 1 op 1 begeleiding bieden. Daartoe werkt de gemeente in het kader van de participatiewet samen met het IBN (Integrale Bedrijven Noordoost-Brabant).

D66 Oss vindt de agrarische sector onmisbaar en vindt dat ook deze sector zich moet doorontwikkelen naar groener ondernemen. D66 Oss steunt bedrijven die werk maken van de circulaire economie en verduurzaming, voor hen leggen wij de groene loper uit. Als bedrijven zichtbare resultaten hebben van circulaire initiatieven of duurzaamheidsmaatregelen vindt D66 Oss dat zij daarvoor een certificering vanuit de gemeente zouden moeten krijgen met eventuele kortingen op gemeentelijke heffingen. Ook de gemeente als organisatie wordt steeds meer circulair en duurzaam. De **global goals** zijn hierbij ons ankerpunt.

Werkgelegenheid

D66 Oss vindt het belangrijk dat de gemeente Oss voldoende eigen werkgelegenheid heeft. Met meer mensen groeien de kansen voor de economie. De werkgelegenheid moet meegroeien met de gemeente en daar investeren we graag in. Wij zetten dan ook graag instrumenten in om onze bestaande werkgelegenheid te behouden en onze ondernemers te laten floreren.

Landelijk heeft D66 gepleit voor gratis kinderopvang. In het coalitieakkoord is opgenomen, dat de kinderopvang in stappen voor 95% vergoed wordt voor werkende ouders. Dat biedt kansen op werk voor mensen voor wie werken nu ingewikkeld of minder vanzelfsprekend is. D66 Oss wil zorgen voor een brede aanpak waarin goede begeleiding wordt georganiseerd, met opleidingsbudgetten voor mensen die stappen willen zetten richting de arbeidsmarkt. D66 Oss zet in op de toekomstbestendige arbeidsmarkt en talentontwikkeling.

De haven van Oss is een van de grootste binnenhavens in Nederland. Strategisch neemt de haven van Oss een prominente plaats in de regio, omdat ook verladers van boven de Maas gebruik maken van deze terminal. Veel bedrijven op het bedrijventerrein Elzenburg – De Geer maken voor het vervoer gebruik van de binnenvaart. Het havengebied van Oss heeft goede logistieke verbindingen en is een trimodaal verkeersknooppunt, dat wil zeggen een combinatie van transport via de binnenvaart, via de weg en via het spoor.

Ieder van ons doet ertoe

D66 Oss wil de tweedeling in de samenleving tegengaan. Iedereen, ook jij, moet mee kunnen doen. Wij maken ons sterk voor een open samenleving waarin iedereen meedoet en mensen zich verbonden voelen met elkaar. Dit onderwerp raakt ons meer dan ooit tevoren. We voelen gezamenlijk de barsten in dat wat onze samenleving een geheel maakt en D66 Oss wil er alles aan doen om een samenleving te behouden waarin iedereen meedoet en inwoners zich verbonden voelen met elkaar.

Wij willen zelf beginnen door te benoemen dat er eigenlijk al heel veel goed gaat en dat er vanuit de gehele gemeente Oss veel burgerinitiatieven en actieve clubs en verenigingen zijn waar wij trots op zijn!

Tweedeling tegengaan kan bijvoorbeeld door tijdig hulp te bieden bij schulden en armoede. Het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen en het ondersteunen bij laaggeletterdheid en digibetisme. Zo zorgen we dat iedereen de kansen in de maatschappij ook echt kan benutten. Ook nu in deze pandemie komen er meer kwetsbare mensen bij.

De speerpunten van D66 Oss voor een hechte samenleving in Oss

A Voorkomen van armoede door meer preventie in schuldenbeleid.

B Armoede mag nooit een belemmering zijn om deel te nemen aan het maatschappelijke leven. Dat betekent bredere financiële ondersteuning voor deze doelgroep.

C Geen wachtlijsten in de jeugdzorg, maar vlotte hulpverlening voor de jeugd.

D Het gezin moet het middelpunt zijn en niet een wirwar aan zorgverleners.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: we staan voor sociale zekerheid en we zijn fel tegen discriminatie op basis van wat dan ook.

Armoede

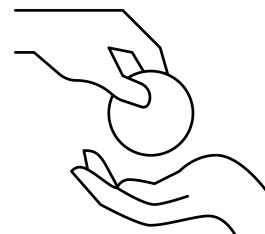
Armoedebeleid en “working poor”

Het mag niet zo zijn dat de wieg waarin een kind wordt geboren zijn of haar toekomstkansen bepaalt. Daarom heeft D66 Oss zich ook in Oss steeds hard gemaakt voor gelijke kansen voor kinderen, door onder andere armoede aan te pakken en de schooldag rijker te maken.

Ook volwassenen die onder de armoedegrens leven, moeten kunnen rekenen op effectieve hulp. D66 Oss is daarom voor een inkomensafhankelijke grens van 130% van de bijstandsnorm in plaats van 120% van de bijstandsnorm. Dit is van groot belang om gezinnen die werken met minimumloon als inkomen te kunnen helpen.

Burgerinitiatieven op armoedebeleid

Via “Oss Innoveert” ontstaan prachtige burgerinitiatieven op het gebied van het verzamelen van voedselpakketten, kleding, speelgoed en andere gedoneerde producten voor de Osse minima. Deze initiatieven ondersteunt D66 Oss van harte. Wij roepen dan ook alle inwoners van de gemeente Oss op om samen tot dit soort projecten te komen en er weer meer voor elkaar te zijn.

Schulden aanpakken en voorkomen

Schulden ontstaan niet zomaar en de oorzaak is vaak complex. D66 Oss wil daarom dat er ‘op maat’ gewerkt wordt om bij schulden en armoede een duurzame oplossing te vinden. Denk bijvoorbeeld aan een kansrijke opleiding of bijscholing, zodat iemand zijn of haar talenten verder mag ontwikkelen en werk kan vinden dat beter loont.

D66 Oss wil dat alle inwoners van onze gemeente kunnen rekenen op snelle en laagdrempelige schuldhulp. Zeker nu er meer kwetsbare groepen bijkomen, vanwege de pandemie, moet schuldhulpverlening constante aandacht krijgen. Los van de broodnodige TONK en TOZO-regelingen voor ZZP'ers alsmede de regelingen voor ondernemers, moeten we **blijven kijken** naar andere doorlopende problemen. Benader inwoners met schulden niet met wantrouwen of straf. Zoek samen met hen naar een oplossing.

D66 Oss wil dat mensen makkelijk en zonder schaamte de weg gaan vinden naar het gemeentehuis. Wij willen dat onze inwoners geholpen worden door kundige medewerkers die het vermogen hebben om aan te sluiten bij de belevingswereld en oog hebben voor de gevoeligheden bij schulden. Vervolgens moet er samen naar een duurzame oplossing gezocht worden. We pleiten voor meer voorlichting op scholen, buurthuizen en maatschappelijke organisaties op het gebied van bewustzijn creëren en hulp aanreiken om schuld te voorkomen.

Mensen in de bijstand

D66 Oss wil dat er een goed contact is met mensen uit de bijstand. Maak, daar waar mogelijk, op maat, met mensen een persoonlijk ontwikkelplan. Voer het landelijk project: '**ondernemend uit de bijstand**' in. Geef deelnemers, vanuit alle disciplines, de kans in het opzetten van een eigen onderneming, begeleidt ze hierin en geef ze het vertrouwen door hen vrij te stellen van sollicitatieplicht.

Zorg dichtbij

D66 Oss wil meer doen om de basiszorg in de buurt te versterken. Dat vraagt om een nieuwe en andere manier van werken zonder veel regels en administratie. De juiste en professionele mensen aan de voorkant. Daarbij investeren we in wijkverpleegkundigen die voor chronische patiënten het gezicht van de zorg in de wijk zijn, om mensen te helpen vrij te zijn om hun leven te leiden zoals zij dat willen.

In de coronacrisis, toen bezoek niet meer welkom was in verpleeghuizen, hebben we gezien hoe lastig het is te moeten kiezen tussen leven en kwaliteit van leven. De ouderen van nu willen kwaliteit van leven, ze willen midden in de samenleving staan. Dit is het uitgangspunt van D66 Oss als het gaat om te bepalen wat goede zorg is. D66 Oss wil dat ouderen die dit willen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen.

Mantelzorg

Door onder andere met de hulp van mantelzorgers zoals; familie, vrienden, burens en vrijwilligers. De voorwaarde is uiteraard dat mantelzorgers en vrijwilligers goed ondersteund en waar nodig ontlast worden. D66 Oss wil dat duidelijk wordt wanneer mantelzorg ophoudt en wanneer deze over moet gaan in betaalde zorg. Dit moet duidelijk worden bij basisteams en tijdens keukentafelgesprekken, welke altijd ondersteund moeten worden door een cliëntonafhankelijk ondersteuner.

D66 Oss wil dat ook onze **jonge mantelzorgers** 'gezien en ondersteund' worden zodat zij naast hun zorg voor bijvoorbeeld, ouders, hun leven op kunnen pakken en kunnen studeren en werken. Dit kan bijvoorbeeld door zorg tijdelijk over te laten nemen door een beroepskracht of vrijwilliger, de zogenaamde **respitzorg**.

Bij meer deskundige hulp is de thuiszorg een oplossing. Daarom zet D66 Oss in op een afgestemd pakket van voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en laagdrempelige aanpassingen in en aan de woning en de woonomgeving in de wijk. D66 Oss wil dat Ons Welzijn dit nog meer oppakt en dat er nog meer contact komt met wijk- en buurtcentra. Zij zouden aanspreekpunt voor ouderen kunnen zijn die de weg niet weten. "Thuis in de buurt" is hiervoor een goede aanzet die D66 Oss de komende jaren gezond kritisch zal gaan volgen.

Woning is geen zorg

Op dit moment zien we dat zorg en wonen teveel in één hand is en dat cliënten daarmee in hoge mate afhankelijk zijn van één zorgaanbieder. D66 Oss pleit ervoor dat het aanbieden van zorg en wonen gescheiden wordt, zodat de cliënt meer centraal komt te staan en zelf zijn beslissing kan maken.

Vrijwilligerswerk

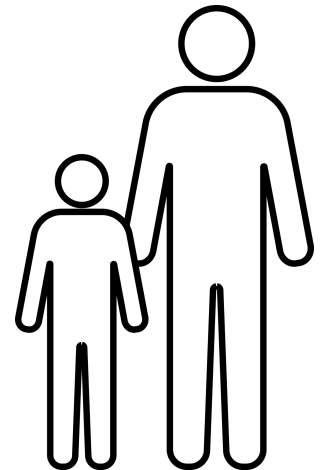
Vrijwilligers zorgen voor sociale cohesie. D66 Oss wil inzetten op goede begeleiding van vrijwilligers. Hoe ga je bijvoorbeeld om met verschillen in leeftijd, cultuur en opleiding van de vrijwilliger? Wel vinden we het van belang dat vrijwilligers er zich van bewust zijn dat vrijblijvendheid anders is dan vrijwilligheid. Voor bepaald vrijwilligerswerk bij organisaties is een Verklaring Omtrent Gedrag nodig. Een VOG. D66 Oss wil dat, wanneer deze verklaring verstrekt wordt, de vrijwilliger deze gratis ontvangt.

Onze jeugd

De kosten van de jeugdzorg zijn enorm gestegen, het aantal aanbieders van jeugdzorg is gegroeid en er gaat nog altijd veel tijd en geld verloren aan administratieve taken. Dat moet anders! Kwetsbare kinderen en jongeren uit de gemeente Oss verdienen laagdrempelige hulp en begeleiding.

De nieuwe regionale visie op jeugdzorg ziet er veelbelovend uit. Er gaat meer op maat gewerkt worden en daarop worden de financiën afgestemd. D66 Oss wil de komende jaren weer scherp toezien of beloftes worden nagekomen. D66 Oss wil dat voor de meest kwetsbare kinderen die onder de rechterlijke kinderschermingsmaatregelen vallen de juiste hulp beschikbaar moet zijn. De zorgkosten moeten besteed worden aan de kinderen en jongeren en niet aan overbodige overhead en administratie.

Er moet vroeg gesignaleerd worden op de plaatsen waar dat mogelijk is: de scholen. Dit kan door een goede afstemming tussen scholen, Ons Welzijn, zorgverleners, artsen, verenigingen, Centrum Jeugd & Gezin, jeugdhulp en niet te vergeten de ouders. Proeftuin Ruwaard is hier een goed voorbeeld van. D66 Oss pleit voor verhoging van leeftijdsgrens voor jeugdzorg tot 23 jaar. Ook deze doelgroep moet hulp blijven krijgen tot zij daadwerkelijk in staat zijn voor zichzelf te zorgen en op eigen benen kunnen staan.

Onderwijs voor iedereen

D66 Oss ziet het onderwijs als dé motor achter persoonlijke ontwikkeling van iedereen in onze gemeente. Onze gemeente ligt in een regio waar ook veel buitengebied is. D66 Oss herkent de basisschool als één van de belangrijkste sociale bindmiddelen van dorpsgemeenschappen. In de dorpen/kernen willen wij stimuleren dat daar waar mogelijk de basisscholen in stand worden gehouden.

De speerpunten van D66 Oss voor onderwijs

A Een rijke schooldag moet voor iedere leerling mogelijk worden en zijn.

B D66 Oss wil stimuleren dat grijze schoolpleinen worden omgetoverd in groene schoolpleinen.

C Om een leven lang leren te faciliteren moet het gebruik van het STAP (Stimulans Arbeidsmarkt Positie)-budget beter gecommuniceerd worden.

D Voor schoolgaande kinderen en jongeren is het mogelijk deel te nemen aan sport, cultuur en maatschappelijke vorming door deze dicht op de schooldag aan te bieden.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: we staan pal voor kansgelijkheid en willen een leven lang leren bevorderen en faciliteren.

Gelijke kansen

Iedereen is anders met zijn of haar eigen talenten en verdient gelijke kansen. D66 Oss wil van de gemeente Oss een zo kansrijk mogelijke gemeente maken. Onderwijs staat aan de basis van onze lokale economie. D66 Oss wil investeren in een optimale samenwerking tussen onderwijs, jeugdzorg, welzijnsorganisatie én het bedrijfsleven om zo het onderwijs te kunnen ondersteunen in haar primaire taak: kinderen voorbereiden op de wereld.

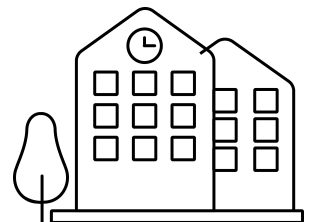
D66 Oss heeft hoge ambities om de jeugd in onze gemeente maximaal te ondersteunen bij het bereiken van het potentieel wat ze in zich hebben. Dat geldt zeker ook voor de jeugd met een beperking. Elke school en opvang moet toegankelijk zijn voor alle kinderen, ook voor rolstoelgebruikers. Er moeten rustruimtes aanwezig zijn en het leerlingenvervoer moet goed geregeld zijn. De samenwerking tussen school en hulpverlenende zorginstellingen in één gebouw moet maximaal gestimuleerd worden. Zo werken we aan de inclusie van kinderen met een beperking binnen het onderwijs.

D66 Oss gelooft dat het goed spreken van het Nederlands één van de belangrijkste voorwaarden is om je talenten te kunnen ontwikkelen. Dit geldt voor migranten in het kader van de inburgering, maar zeker ook voor inwoners die minder taalvaardig zijn.

Groene en veilige schoolpleinen

D66 Oss vindt dat het belangrijk is voor kinderen om in een groene omgeving te kunnen spelen. Daarnaast kan de groene omgeving worden gebruikt om in het onderwijs aandacht te geven aan het belang van de natuur. D66 Oss wil stimuleren dat grijze schoolpleinen worden omgetoverd in groene schoolpleinen.

Samen naar school vraagt om toegankelijk en inclusief onderwijs. Niemand wil gepest worden. Pesten is een probleem dat aandacht verdient. D66 Oss wil blijven investeren in een betere communicatie met betrekking tot pesten binnen de schoolomgeving en buiten de reguliere schooltijden. Ook dient aandacht te worden besteed aan pesten binnen verzorgingsinstellingen, in de werkomgeving en binnen het verenigingsleven.

Frisse scholen

Nog steeds niet alle scholen in de gemeente Oss zijn voorzien van een gezond en aangenaam binnenklimaat. Het is bewezen dat gezonde lucht zich vertaalt in betere studieresultaten van leerlingen en minder ziekteverzuim. In relatie tot de coronapandemie wil D66 Oss investeren in extra middelen binnen de gemeentelijke begroting om het binnenklimaat van alle klaslokalen in de gemeente Oss fris en gezond te maken.

Rijke schooldag

D66 Oss wil dat de gemeente samen met de scholen gaat kijken naar mogelijkheden voor het invullen van een 'rijke schooldag' middels het concept van het integraal kindcentrum. Een 'rijke schooldag' betekent een dagvullend programma waarbij kinderen in de eigen omgeving kennismaken met o.a. sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding. Dit vereist een sterke samenwerking tussen onderwijs, opvang, sport- en cultuurverenigingen en hulpverlenende instellingen.

Sport- en cultuureducatie tijdens schooltijd

D66 Oss wil kunst- en cultuuronderwijs op scholen nog meer stimuleren. Tijdens en na schooltijd. De school is dé plek om kinderen van 4-18 jaar structureel met kunst en cultuur kennis te laten maken. Denk hierbij aan het volgen van lessen en workshops in de disciplines: muziek, beeldende kunst, theater en dans. D66 Oss streeft ernaar dat ALLE basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs meedoen aan geboden cultuur- educatieve activiteiten. Voor het aanbod van naschoolse sportactiviteiten blijft de organisatie SEC (Sport Expertise Centrum) belangrijk.

Ruimte voor kunst en cultuur

Kunst in de openbare ruimte moet meer aandacht moet krijgen en ingevuld moet worden door lokale kunstenaars. Wijk- en buurtprojecten op gebied van cultuur in samenwerking met sport, zorg, techniek en welzijn moeten gefaciliteerd worden. Daarbij moeten de lopende projecten die zich bewezen hebben blijven. Kleine burgerinitiatieven vanuit de wijk worden door D66 Oss gestimuleerd en ondersteund.

Bestaande goedlopende festivals in Oss en de kernen kunnen in overleg met de omwonenden blijven bestaan en de mogelijkheid krijgen zich uit te breiden. Jongeren moeten worden beloofd wanneer zij zelf in actie komen. D66 Oss wil dat jongeren inspraak krijgen in eigen creatieve mogelijkheden en zodoende 'eigenaar' gemaakt worden van hun culturele omgeving.

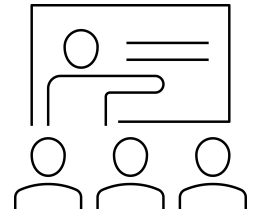
De bibliotheek als buurtontmoetingsplek

De bibliotheek heeft een belangrijke rol bij kennisoverdracht. Zij houdt zich niet alleen meer bezig met het uitlenen van boeken. Juist voor de inburgering van nieuwe Nederlanders, ondersteuning bij taalontwikkeling, digitalisering en burgerschap, zien wij een belangrijke rol voor de bibliotheken weggelegd. D66 Oss erkent dat de bibliotheek steeds meer de rol krijgt van laagdrempelige buurtontmoetingsplek en verbinder.

Een leven lang leren

D66 Oss wil dat het onderwijs voor volwassenen meer aandacht krijgt. Zeker het leren van de Nederlandse taal is erg belangrijk zowel voor een kansrijke omscholing naar een ander beroep als voor een goede aansluiting in onze maatschappij. Een leven lang leren kan bijvoorbeeld mogelijk gemaakt worden met het STAP-budget. De gemeente kan hier actief naar verwijzen en aandacht voor vragen.

De gemeente Oss heeft veel innovatieve bedrijven. Zowel farmaceutische bedrijven, als de bedrijven die zich bezighouden met het creëren van nieuwe producten. Voor voldoende aanwas van gekwalificeerde werknemers, is het nodig dat er een breed aanbod vmbo en mbo (ROC, KW1C) blijft en het hoger onderwijs in Oss wordt uitgebreid en er meer aandacht komt voor ons MBO. Onze samenleving draait namelijk op MBO-ers!

Toch zien we dat ouders hun kinderen liever naar een HBO of universiteit laten gaan. D66 Oss wil dat praktisch onderwijs weer status krijgt, werken met je handen mag niet als minder worden gezien dan het werken met je hoofd. Door slim initiatieven vanuit het bedrijfsleven aan de juiste onderwijstak te koppelen kan het MBO meer status en baanzekerheid krijgen. D66 Oss vindt dat de gemeente hier een initiërende rol in kan nemen.

Veiligheid is een voorwaarde voor vrijheid

Veiligheid = vrijheid. D66 Oss zet in op een gemeente waarin we ons veilig voelen, met zo min mogelijk geweld, intimidatie en criminaliteit. Waar inwoners die in de problemen zitten, bij de gemeente aan de bel kunnen trekken en hulp krijgen in plaats van geronseld te worden voor bijvoorbeeld het starten van een hennepkwekerij.

Veiligheid is een essentiële voorwaarde voor vrijheid en openheid. Als je je niet veilig voelt kun je niet jezelf zijn en de wereld met een open blik tegemoet treden. We willen problemen voorkomen, bijvoorbeeld door middel van meer steun aan wijkagenten en meer inzetten van buurtpreventieteams, jongerenwerkers en straatcoaches. Daarnaast pakken we iedere vorm van discriminatie en ondermijning hard aan zonder etnisch te profileren.

De speerpunten van D66 Oss voor veiligheid & vrijheid

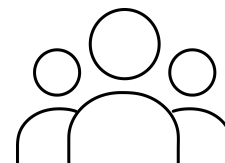
- A We pakken iedere vorm van discriminatie en ondermijning hard aan.
- B Uitgeprocedeerde asielzoekers en mensen zonder documenten worden gesteund met bed, bad, brood én begeleiding.
- C We voorkomen misdaad met preventie. Etnisch profileren pakken we aan.
- D D66 waakt voor een goede samenwerking tussen wijkagenten, jongerenwerkers en straatcoaches.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: we staan voor een toegankelijke rechtsstaat waarin er geen ruimte is voor discriminatie en misdaad wordt voorkomen.

Goede samenwerking

Er zijn inwoners, jong en oud, die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen: gezinsproblemen, psychische klachten, verslaving e.d. Deze mensen zijn vaak slachtoffer, of veroorzaken zelf overlast en veiligheidsproblemen. Ook maakt het hen eerder vatbaar om geronseld te worden voor ondersteunende criminele activiteiten. De hulp voor hen vanuit de zorg moet en kan volgens D66 Oss beter. Zo voorkomen we erger en houden we de samenleving veilig.

Goede samenwerking tussen de veiligheidsregio onderling, zorgprofessionals, politie, boa's en buurtcoaches is daarvoor een voorwaarde. De domeinen veiligheid en zorg zijn in de vorige beleidsperiode aan elkaar gekoppeld en dat moet zo blijven. Sterker nog: meer geïntensiveerd worden.

Jongeren bereiken buurtcoaches en gebiedsregisseurs hebben korte lijnen met de jeugd, weten wat er speelt en hebben de ruimte en middelen nodig om vroegtijdig op te kunnen treden. Daar mag niet op bezuinigd worden. Wat ons van D66 Oss betreft moet daar, waar nodig, extra geld voor worden vrijgemaakt.

Ontmoeten

Ook de multifunctionele accommodaties vervullen een belangrijke rol bij preventieve veiligheid. Jongeren moeten daar terecht kunnen om elkaar te ontmoeten. Zo is er minder reden om uit verveling de straat op te gaan. En medewerkers in de buurthuizen krijgen zo een goed beeld wat er zich in de buurt afspeelt.

Wijk- en dorpsraden

D66 Oss wil dat de afstand tussen de lokale overheid en de inwoners van de gemeente Oss nog meer verkleind wordt. Hiervoor zijn de wijk- en dorpsraden aangesteld. Zij moeten gestimuleerd en gefaciliteerd worden om de leefbaarheid in de wijken en dorpen te vergroten.

Na de komende gemeenteraadsverkiezingen gaan alle wijk- en dorpsraden wisselen van bestuur. Dit is een goed moment om gezamenlijk de wijk- en dorpsraden te evalueren. Tevens wil D66 Oss in deze periode nauw toezien of de visie 'Thuis in de Buurt' goed gaat werken. Het doel van wijk- en dorpsraden is bewoners te activeren en motiveren ideeën en plannen te maken.

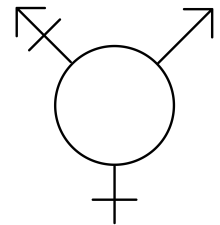
Wijk- en dorpsraden functioneren als 'spin in het web'. De afgelopen jaren heeft D66 Oss gemerkt dat niet alle wijk- en dorpsraden op één lijn staan. Bij sommigen ligt het gevoelig als raadsleden (van een politieke partij) willen komen praten over wat er speelt in de wijk of het dorp. D66 Oss is ervan overtuigd dat wanneer ook met de gemeenteraad van de gemeente Oss (de politieke partijen) gecommuniceerd wordt en niet alleen met het College, we samen veel meer kunnen bereiken. Alles in het belang van de inwoner. Andersom zouden de dorps- en wijkraad de politieke partijen meer kunnen betrekken bij hun werk.

Iedereen heeft recht op veiligheid

Binnen onze samenleving zijn er nog teveel zaken die we liever niet bespreken, ze zijn weliswaar legaal maar we behandelen deze zaken alsof ze nog illegaal zijn. Betaalde seks is zo'n voorbeeld. D66 Oss vindt dat alle legale beroepen het recht hebben om besproken te worden en veilig hun beroep uit kunnen oefenen.

Oss als regenbooggemeente

Gemeente Oss blijft zich sterk maken voor de (sociale) acceptatie en veiligheid van iedereen zoals hij/zij is en wil zijn, lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBTIQ+). We zien successen en krijgen steeds beter beeld bij de knelpunten. Maar er is nog veel werk te doen als het gaat om nog meer sociale acceptatie en veiligheid. D66 Oss wil een inclusieve samenleving.

Onze aanpak

Eerlijke kansen voor iedereen

We pakken iedere vorm van discriminatie hard aan. We zien erop toe dat de politie alle burgers gelijkwaardig behandelt. Etnisch profileren accepteren we niet.

Asielbeleid

Uitgeprocedeerde asielzoekers en mensen zonder documenten worden structureel en ruimhartig gesteund. Wij van D66 Oss willen dat de gemeente zorgt voor huisvesting, kleding en voedsel, medische zorg en dagbesteding als mensen daar zelf niet in kunnen voorzien. Dus: bed, bad, brood en begeleiding. Inburgering is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van vluchtelingen, inwoners en gemeente, en niet alleen van de vluchteling zelf. De gemeente moet in onze ogen de drempels voor inburgering zoveel mogelijk wegnemen. D66 Oss wil binnen inburgeringstrajecten extra aandacht besteden voor taal en programma's meer op maat maken.

Toegang tot steden en dorpen

Onze gemeenten groeit niet alleen in het aantal inwoners, maar ook in bedrijvigheid en complexiteit. Daardoor is een toekomstbestendige infrastructuur van groot belang. D66 Oss vindt dat de huidige infrastructuur op dit moment al op veel plaatsen ontoereikend is, laat staan in de toekomst. Hiervoor wijzen wij naar nieuwe verbindingen, binnen en buiten Oss. Om een goed functionerend systeem van vervoer te krijgen, is een goede samenwerking met de aangrenzende gemeenten van groot belang. Met infrastructuur doelen we niet alleen op de fysieke wegen, maar ook bijvoorbeeld de digitale infrastructuur die nodig is om het thuiswerken te faciliteren. In iedere kern moet hiervoor de benodigde aanpassingen gedaan worden.

De speerpunten van D66 Oss voor onze steden en dorpen

- A D66 wil geluidsoverlast beperken door geluidswerende maatregelen op probleemlocaties te plaatsen.
- B D66 wil de Piekenhoef passend ontsluiten, door het uitvoeren van een gedegen onderzoek naar de knelpunten.
- C Oss groeit door naar een 100.000+ gemeente, met deze toename is de noordelijke randweg meer dan nodig.
- D D66 wil slimme fietsverbindingen die de kernen verbinden.
- E D66 wil vrachtverkeer uit de kernen weren.
- F D66 wil een dubbel spoor bij Ravenstein.

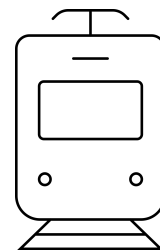
We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: we stimuleren innovatieve ideeën voor een toegankelijke fysieke en digitale leefomgeving.

Een toegankelijke en veilige infrastructuur

De gemeente stimuleert de het gebruik van openbaar vervoer door één passend systeem van openbaar vervoer in de regio te realiseren. Dit kan alleen werkelijkheid worden met een gedeelde visie op openbaar vervoer en mobiliteit, die door de omliggende gemeente, de betrokken vervoerders en de provincie gedragen worden. In deze visie dienen specifieke doelgroepen, zoals inwoners die afhankelijk zijn van openbaar vervoer, betrokken te worden. Alleen op deze manier kan het aanbod ook daadwerkelijk passend ontworpen worden.

Openbaar vervoer

D66 Oss wil via het openbaar vervoer een snellere verbinding naar de grote omliggende gemeenten zoals: Eindhoven, Den Bosch en Nijmegen. Daarvoor is een zeer goede treinverbindingen tussen Den Bosch en Nijmegen nodig, met een dubbel spoor bij Ravenstein.

Veilig en gezond

D66 Oss wil meer aandacht voor verkeersveiligheid en gezondheid. Specifiek willen we vracht- /landbouwverkeer uit de kernen weren, maar ook te veel geluid in de woonomgeving kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Daarom wil D66 Oss dat de gemeente zich inzet voor geluidswerende maatregelen bij dergelijke probleemsituaties, zoals rondom de A50.

Wijkbussen

Met behoud van de bushaltes moeten burgers ook onderweg kunnen opstappen. De wijkbussen moeten halte vrij zijn, zodat de wijkbussen direct kunnen doorrijden zonder te hoeven wachten. Inwoners kunnen binnen de route instappen, zonder dat hij/zij hier verplicht naar een halte hoeft te gaan.

Verbinding tussen de kernen

De kernen dienen een goede verbinding met de stad te houden door optimale inzet van streekvervoer. Daarbij vindt D66 Oss dat fietsen schoon en gezond is. Daarom pleiten wij voor een goede verbinding tussen de steden en kernen en van de kernen naar de steden door het aanleggen van geasfalteerde, obstakelvrije en waar mogelijk, vrijliggende fietspaden met doorlopende routes.

Digitale snelweg

D66 Oss wil in elke kern een stabiele verbinding met het internet om niet alleen werk aan huis, thuiswerken en andere economische activiteiten beter te faciliteren, maar ook de toegang tot de digitale kant van de maatschappij te verbeteren. De applicaties die veel gebruikt worden om elkaar te online te ontmoeten of nodig zijn om te leren vragen steeds meer bandbreedte. Een digitale snelweg van deze tijd moet deze bandbreedte aankunnen.

Toekomstbestendige infrastructuur

Om de verkeersdrukte beheersbaar en de verkeersveiligheid hoog te houden aan de noordzijde van Oss, wil D66 Oss een ontsluiting van Oss-Noord naar de weg van de toekomst via de Achterschajjkstraat en Scheldestraat realiseren, voordat de eerste bewoners in Oijense Zij Noord komen wonen. De ontsluiting van Piekenhoef vraagt ook de nodige aandacht. De kruising van de Landbouwlaan met de Zevenbergseweg vraagt een oplossing, die ervoor zorgt dat het verkeer vanuit de Piekenhoef een betere doorstroom krijgt.

Brug over de Maas

De gemeente moet niet alleen de verbinding zoeken met de zuidelijke en naastliggende gemeenten, maar ook aan de noordzijde moet een goede verbinding zijn met de regio. Hiervoor is een brug over de Maas geschikt en dient te worden onderzocht of er andere routes gefaciliteerd moeten worden, zodat we voldoende spreiding hebben binnen het verkeer en routes niet onnodig lang maken en meer uitstoten.

Goede doorstroming in en rondom het centrum van Oss

De doorstroming van het verkeer, en dan vooral het autoverkeer, loopt regelmatig vast in en rondom het centrum. Door het bouwen van extra woningen in de afgelopen jaren en de geplande woningbouw in de komende jaren wordt de doorstroming van het verkeer nog meer een belangrijk aandachtspunt voor hulpdiensten alsook voor de leefbaarheid. D66 Oss wil dat de gemeente hier de leidende rol pakt en door middel van participatie komt met oplossingen voor het meer spreiden van verkeer. Door deze spreiding zorgen we ervoor dat men een route kan kiezen die het beste bij hem/haar past en verlichten we de druk op de wegen.

Transport

Veel bedrijven op het bedrijventerrein Elzenburg – De Geer maken voor het vervoer gebruik van de binnenvaart. Het havengebied van Oss heeft goede logistieke verbindingen en is een trimodaal verkeersknooppunt. De haven van Oss is een belangrijke gebied voor bedrijvigheid. Een goede bereikbaarheid van de Osse haven is dan ook erg belangrijk. Niet alleen over water maar ook de verbinding met het spoor en asfalt zal zorgen voor een goede doorstroming van logistiek.

Facility point

Er is in Oss een grote behoefte aan een overnachtingspunt voor vrachtwagenchauffeurs. Een zogenaamd 'facility point'. Dit punt zou niet alleen voorzien moeten zijn van voldoende parkeerplaatsen, maar ook van een wasgelegenheid en restaurant. Op die manier wordt er niet meer op ongewenste plekken geparkeerd en kunnen chauffeurs voldoende rust vinden die nodig is voor een veilige rit.

Bereikbaar & dienstbaar

De gemeente zorgt dat alle informatie op een gebruiksvriendelijke wijze beschikbaar is, zodat iedereen het kan vinden, begrijpen én gebruiken. Een bereikbare en begrijpelijke gemeente betekent dat iedereen beter mee kan doen.

Geschreven informatie is daarom helder geformuleerd en vrij van vaktaal. Bereikbaarheid en dienstbaarheid van de gemeente betekent ook dat ambtenaren of diensten makkelijk en eenvoudig te benaderen zijn. Als hiervoor procedures noodzakelijk zijn, dan geeft de gemeente passende ondersteuning om de procedures te doorlopen.

De speerpunten van D66 Oss voor de bereikbaarheid en dienstbaarheid van onze gemeente Oss

A Formulieren en teksten worden geschreven in klare taal.

B Ook buiten kantooruren is de gemeente telefonisch bereikbaar.

C Procedures worden begrijpelijk en met zo min mogelijk stappen ontworpen.

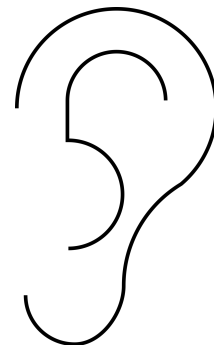
D D66 wil heldere kaders voor de gemeente op het gebied van algoritmes en gegevensverwerking.

E D66 wil voor Oss een algoritme register.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: onze gemeente moet transparant en doeltreffend zijn.

Geletterde gemeente

In een gemeente zijn veel expertises aanwezig, dat is goed. Wat minder goed is, is dat het voor inwoners soms lastig is om deze expertises te begrijpen. Zo zien we de volgende zin bij het aanvragen van een identiteitskaart: **“Per 1 januari 2021 heeft uw nieuwe identiteitskaart een extra inlogfunctie.”** Een kaart waar je op in kunt loggen? Voor de meeste inwoners is vrij snel helder wat hier bedoeld wordt, maar er is een grote groep mensen die niet voldoende geletterd zijn om deze korte zin te begrijpen of zelfs voldoende digitaal geletterd zijn om het woord “inlogfunctie” te grijpen binnen deze context.

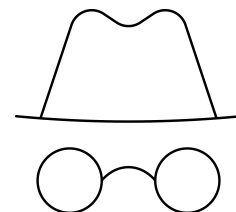

Formulieren en brieven van de gemeente moeten daarom opgesteld zijn in “klare taal” zodat deze voor iedereen te begrijpen en gemakkelijk te gebruiken zijn. Ook vindt D66 Oss dat de gemeente voor dringende zaken zowel binnen als buiten kantooruren telefonisch bereikbaar moet zijn voor zaken die je niet digitaal kunt regelen.

Privacy en gebruik van algoritmes

Het huidige beleidskader omtrent privacy en gegevensverwerking stamt uit 2016 en sinds die tijd is er al veel veranderd. Zo maken we als gemeenten steeds meer gebruik van algoritmes. De bedoeling hiervan is om efficiency te verhogen, maar onbedoeld kunnen algoritmes discriminatie in stand houden of verergeren. D66 Oss is alert op de bescherming van de rechten van inwoners en dat de gemeente transparant is over de algoritmes die gebruikt worden.

Om dit te realiseren moeten de algoritmes en het doel van de algoritmes gepubliceerd worden op de website van de gemeente. Daarnaast is het belangrijk dat een ethische commissie toeziet op de werking van de algoritmes en deze jaarlijks evalueert. Ook deze evaluatie zal op de website gepubliceerd moeten worden.

Transparantie

Vertrouwen ontstaat bij openheid. Door de enorme informatiedichtheid van de gemeente is dit niet eenvoudig te realiseren, maar wel nodig. In de landelijke politiek is er veel aandacht voor een open bestuurscultuur. Op lokaal niveau willen we transparantie om elkaar te informeren en te helpen. Dit willen we realiseren door te investeren in proactieve informatievoorziening die aansluit op het individu.

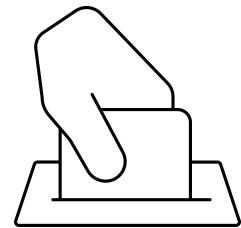
Onze lokale democratie

Een goede democratie bruist, is levendig en heeft bovenal dialoog. Burgerparticipatie, co-creatie met de burger, enzovoorts. Uitdrukkingen die met de beste bedoeling de burger onderdeel willen maken van besluitvorming binnen het overheidsapparaat om zo de democratie meer te laten leven. Een noodzakelijke en waardevolle beweging die D66 Oss uiteraard ondersteunt, maar hoe zit het met de participatie in de democratie? En waarom is dat een afzonderlijke vraag?

Sinds de gemeenteraadsverkiezingen in 1986, waar de opkomst 73,2% was, zien we een trend, helaas een neerwaartse trend. In het afgelopen decennium is de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen niet hoger geweest dan 55%. In Oss was dit zelfs nog lager bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen, namelijk 51,3%. D66 Oss staat voor een levendige en open democratie. Cijfers als deze zijn voor D66 Oss dan ook onacceptabel. We willen niet alleen meer participatie bij beleidstrajecten en tijdens de uitvoering van gemeentelijke taken, we willen een democratie die bruist.

De speerpunten van D66 Oss voor onze lokale democratie

- A D66 wil dat de raad beter de controle uit kan voeren op regionale samenwerkingen.
- B D66 wil met actieve promoties iedereen naar de stembus krijgen.
- C D66 wil dat in de raad het juiste debat gevoerd wordt.
- D D66 wil een raadsnieuwsbrief voor de inwoners in klare taal.
- E D66 wil een onderzoek naar digitale participatie in onze lokale democratie.

We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: in onze gemeente moet er sprake zijn van een inclusieve en representatieve besluitvorming. Burgers moeten kunnen participeren.

Wethouder lokale democratie

De gemeente Oss heeft meerdere wethouders met diverse portefeuilles. D66 Oss wil dat één van de wethouders een portefeuille krijgt die erop gericht is om de lokale democratie te versterken. Een portefeuille met burgerparticipatie is voor D66 Oss niet genoeg, gezien de grote uitdagingen die we zien voor de lokale democratie. Deze wethouder is onder andere verantwoordelijk voor het onderzoeken en bewaken van de democratische legitimiteit van samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen die de gemeente aangaat om haar taken uit te voeren, het kritisch evalueren van functioneren van het dualistisch systeem en het ontwerpen van slimme oplossingen om de opkomstcijfers bij de lokale verkiezingen te verhogen.

De dialoog in de raad

Sinds 2002 is er middels de wet dualisering gemeentebestuur een helder onderscheid tussen de functie van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Kort gezegd is de gemeenteraad opdrachtgever en controleur en het college de uitvoerder. Toch ziet D66 Oss dat er tijdens de raadsvergaderingen te veel naar de wethouder gekeken wordt om inzicht te geven. D66 Oss is van mening dat de raad beter met elkaar in dialoog moet gaan en vanuit deze dialoog een helder en gedragen opdracht kan verstreken aan het college. Een concrete oplossing zou kunnen zijn dat er in de eerste termijn bij het behandelen van een stuk geen vragen aan een wethouder gesteld kunnen worden. Daarnaast kan er gedacht worden aan een continue professionalisering en debattraining voor voorzitters, raadsleden en burgerleden.

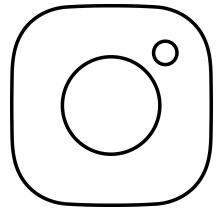

Begrip door begrijpelijke taal

In de huidige programmabegroting wordt aangegeven dat er wederom ingezet gaat worden op het gebruik van social media om inwoners te bereiken. Dit is een goed streven, maar zodra een inwoner geïnteresseerd raakt in een bepaald topic en bijbehorende stukken probeert te vinden, vindt er een confrontatie plaats met de immens grote berg aan vergaderstukken en raadsbesluiten. D66 Oss wil dat dit veel beter gefaciliteerd wordt. Denk bijvoorbeeld aan een nieuwsbrief of een raadsupdate. Waarin de onderwerpen in begrijpelijke taal naar voren worden gebracht en helder wordt uitgelegd hoe de stemming is verlopen met links naar de achterliggende dossiers.

Digitale democratie

De wereld digitaliseert en de democratie blijft achter. Van alle zaken die effectiever worden door digitalisering, is het democratisch systeem mogelijk het minst digitaliseerbaar. Digitale instrumenten maken namelijk geen democratie. Een snelle tool, zoals de vele voorbeelden in sociale media, kan juist de verdeeldheid en het onbegrip verhogen. Toch wil D66 Oss serieus de opties gaan verkennen om meer betrokkenheid te krijgen binnen het democratisch proces middels digitale ondersteuning. Om dit verantwoord en veilig te kunnen doen, moeten we op zoek naar voorbeelden zoals het "The Citizens Foundation" uit IJsland. Hier zien we een prachtig voorbeeld van digitale vernieuwing, om burgers voorspraak te geven in het democratisch proces door onderwerpen te agenderen en/of prioriteren. Dergelijke voorbeelden kunnen ons helpen om deze route niet alleen snel in te gaan, maar ook om inzicht te geven in wat de valkuilen zijn.

Onze tien speerpunten

In ons verkiezingsprogramma heeft u gelezen wat wij echt belangrijk vinden voor gemeente Oss. Dit hebben we voor u samengevat in 10 speerpunten:

1. D66 Oss vindt de Global Goals belangrijke richtingwijzers voor onze gemeente.
2. D66 Oss wil inzetten op opslag van duurzame energie.
3. D66 Oss wil minder belasting voor duurzame woningen, groen in elke straat en zonnepanelen op elk dak!
4. D66 Oss wil ondernemers helpen op het gebied van duurzaamheid, MVO en digitalisering.
5. D66 Oss wil armoede voorkomen door meer preventie in het schuldenbeleid.
6. D66 Oss wil kansengelijkheid bevorderen met een rijke schooldag voor elke leerling.
7. D66 Oss wil misdaad voorkomen met preventie. Etnisch profileren pakken we aan.
8. D66 Oss wil slimme fietsverbindingen die de kernen verbinden.
9. D66 Oss wil voor Oss een algoritmeregister.
10. D66 Oss wil een wethouder lokale democratie.

